

Ekološko i ekonomsko vrednovanje šuma u Republici Hrvatskoj Metoda cost–benefit analize¹

Sanja Tišma, Anamarija Pisarović i Anamarija Farkaš

Institut za međunarodne odnose, Zagreb, Odjel resursne ekonomije i zaštite okoliša, Zagreb

Sažetak

Zaštita okoliša angažira, na globalnoj razini, sve više materijalnih resursa, postajući sve važnijim čimbenikom gospodarskog i društvenog razvoja, pa se potvrđuje potreba ekonomskog vrednovanja kvalitete dobara i usluga okoliša.

S obzirom na značaj turizma kao obećavajuće gospodarske grane za razvoj Republike Hrvatske uz obalu i more potrebno je voditi brigu i o očuvanju kvalitete šuma, tj. njihovim općekorisnim funkcijama. Stoga je spoznaja, da zaštita i učinkovito korištenje šuma ovisi i o utvrđivanju njihove stvarne cijene koja se u najvećem dijelu nalazi u općekorisnim funkcijama, potakla istraživanja za načinima i raspoloživim metodama njihova vrednovanja.

Analiza stanja šuma Gorskog kotara prikazana u ovome radu, potvrda je nužnosti provedbe projekta sanacije ugroženih područja. Iako predviđa relativno velika ulaganja, provjera projekta cost–benefit metodom pokazuje njegovu dugoročnu isplativost. Postupak cost–benefit metode prilagođen je vrednovanju općekorisnih funkcija šume. Uz uobičajeni postupak izračuna omjera troškova predvidenih projektom obnove šuma i koristi prikazanih porastom iskoristive drvene sirovine, u analizu je uključeno i vrednovanje turističke funkcije. Pritom je korištena metoda putnih troškova kojom su šumske značajke ocijenjene prema gledištima ispitanih s pomoću spremnosti plaćanja za njihovo uživanje.

Ključne riječi: *cost–benefit analiza, ekološko–ekonomska analiza, metoda putnih troškova, općekorisna funkcija šuma, oštećenost šuma*

1. UVOD

Šume kao prirodni resursi dugo su bile smatrane izvorom bogatstva i blagostanja gospodarstava koja su ih iskorištavala na razne načine, poglavito kao komercijalne izvore drva i drvnih proizvoda. Prekomjerne sječe i učestala pojava odumiranja šuma (*Waldsterben*) pretežito uzrokovana kiselim kišama i emisijama štetnih tvari urbanih i industrijskih područja potakle su interes za vrednovanje usluga koje proizlaze iz općekorisnih funkcija šume poput hidrološke, protuerozijske, klimatske te turističke i rekreativne (Filipan i sur., 1994). Za vrednovanje općekorisnih funkcija šume u radu se predlaže metoda cost–benefit analize, čime bi se pospješilo stvaranje novog koncepta upravljanja šumama na području Republike Hrvatske s obzirom na njihov gospodarski značaj i zaštitu okoliša.

¹ Rad sadrži rezultate istraživanja u okviru sklopu projekta za mlade znanstvenike Ministarstva znanosti i tehnologije Republike Hrvatske »Cost–benefit analiza u eko–programima« tijekom 1996. i 1997. godine. Završetak projekta novčano je poduprla Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u veljači 2001. godine.

